

Dvadsať šiesta nedeľa cez rok C

Lk 16, 19 - 31

28. september 2025

Milé sestry a bratia v Kristovi

Keď sa v kostole číta evanjelium ako to dnešné, zvykneme sa najprv pýtať na všetky súvislosti textu, chceme počuť čo najlepšie preskúmať, aby sme si boli istí, že sme dobre pochopili. Je to v poriadku, len nesmieme zabudnúť, že sú to slová, určené nie pre náš rozum, ale slová, ktoré chcú predovšetkým niečo v našom živote zmeniť, niečo v nás napraviť. Nerozhoduje správne pochopenie, ale máme sa dopracovať - ak by sme to vyjadrili v skratke - k správne konaniu.

Skúsme Ježišovo podobenstvo čítať v tomto zmysle. Čo nám podobenstvo o boháčovi a Lazárovi vykresľuje? Ono nám nechce povedať, že bohatstvo, majetok samy o sebe sú zlé. Problém je ale v tom, že ony nás vždy lákajú, aby sme sa viac uzavreli sami do seba, do svojej vlastnej bubliny. A to sa nevyhýba ani nám, dnešným kresťanom. Naopak, týmto neduhom trpíme viac ako generácie pred nami. Boháč v Ježišovom podobenstve videl len sám seba. Purpur a kment, do ktorých sa obliekal, prepychový pokrm, ktorý požíval - môžeme chápať aj prenesene - môže to pripomínať aj našu snahu o vlastnú dokonalosť, pokus myslieť si, že som lepší, dokonalejší, múdrejší ako ostatní. Nič proti snahe posúvať sa v živote dopredu, ale táto snaha by nás nemala zbaviť schopnosti mať naozaj rád a nemala by nás zbaviť ani schopnosti odvrátenej strany lásky, ktorou je smútok, ba niekedy aj utrpenie - naše vlastné, alebo zdieľané.

Dnešná doba je nebezpečná práve tým, že napriek ohromným možnostiam komunikácie nás uzatvorila ešte viac samých do seba. Kresťanstvo tak stráca svoju tvár, pretože ono nemôže žiť len z vedomia správnej viery, z pravovernosti. Ako už dlhšie, upozorňujú teológovia práve mentalita dnešnej doby (bez toho, aby sme museli niekoho konšpiračne podozrievať) sťažuje prežívanie viery v konkrétnom živote.

Teológ J. B. Metz už dávnejšie varoval pred všeobecnou neschopnosťou naozaj smútiť. Smútok nahradila chvíľková sentimentalita, najlepšie za pomoci tv obrazovky, ale v smútok ako taký sa v spoločnosti nenosí. Treba byť stále in, happy, veselý. Ďalším deficitom moderny je strata schopnosti prijať utrpenie. Vyhýbame sa mu, snažíme sa ho dokonca odstrániť z našich očí.

Ešte viac nás ohrozuje naša neschopnosť priznať si svoju chybu, priznať si vinu. Ak sme vôbec schopní hovoriť o vine a o zlyhaní, tak len u tých druhých, u našich nepriateľov, alebo prípadne ju hľadať v našej minulosti, v našej povahe, či prostredí v ktorom žijeme.

Namiesto sympatie k druhému, k druhým, žijeme skôr apatiu smerom k druhým. Spomínaný nedostatok lásky nahrádza obchod, výmena s druhými. Niečo za niečo. Hodnoty, ktoré nemajú protihodnotu, ktoré by sa dala vyčíslieť ako je napríklad priateľskosť, vďačnosť, láska, solidarita sa nenosia. Pretože okrem toho, že za ne nemôžeme čakať odmenu, ony aj niečo stoja, predpokladajú aj určitú stratu.

Keď by sme chceli ešte trochu citovať spomínaného J. B. Metza, ktorého samotného ako pätnásťročného poznačila skúsenosť frontu v druhej svetovej vojne, tak on hovorí, že kríza kresťanstva spočíva v zámene kresťanstva za zvykové, za akési občianske náboženstvo, ktoré si každý môže nárokovať, inak povedané sprivatizovať sám pre seba. (Vidíme to aj u nás vo vzťahu politiky k náboženstvu)

A takto nejako aj vyzerajú naše spoločenstvá. Pritom skutočný Ježiš - nie ten zvykový - nás aj dnes provokuje, vyzýva k nasledovaniu. Preto sme aj čítali dnešné podobienstvo. Aby sme aj my neskončili ako boháč z dnešného podobienstva ako jeho bratia. Aby aj o nás nemusel Ježiš povedať, že nám dokonca nepomohlo ani jeho zmŕtvychvstanie.

(V Naháči si dnes uctieваме sviatok patróna chrámu - archanjela Michala. Jedná sa o duchovnú bytosť, ktorá ako veríme je pomimo možností nášho fyzického vnímania. Ale predstavuje už v Biblii svet dobra, svet, ktorý je silnejší ako sily zla. Len musíme byť aj trpezliví - aj Biblii v knihe Zjavenia sa píše o Michalovom boji s drakom, teda o konečnom zápase dobra a zla, v ktorom dobro na strane Boha nakoniec zvíťazí. To vyjadruje aj obraz na našom oltári a dáva to aj nám nádej do našich zápasov.)

Je pravdou, že Ježiš nás prišiel spasiť, nie odsúdiť, ale napriek tomu chce naše obrátenie. A obrátenie sa najmarkantnejšie odohráva v našom vzťahu k moci, k majetku. Prosme Ho, aby sme v prvom rade vedeli otvoriť svoje srdcia a nasledovať Ho v jeho správaní. Amen.